

SIKKERHEDSDATABLAD

**Wollastonite: Nordkalk W-serien,
Nordkalk W, Nordkalk Wicroll,
Nordkalk NorWoll**

Sikkerhedsdatabladet er i overensstemmelse med Kommissionens forordning (EU) 2015/830 fra den 28. maj 2015, der ændrer Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkendelse samt begrænsninger af kemikalier (REACH)

AFSNIT 1: Identifikation af stoffet / blandingen og af selskabet / virksomheden

Udstedelsesdato 15.05.2013

Revisionsdato 27.02.2019

1.1. Produktidentifikation

Produktnavn Wollastonite: Nordkalk W-serien, Nordkalk W, Nordkalk Wicroll, Nordkalk NorWoll

Synonymer Kalciumsilikat

REACH Forordn. nr., bemærkninger Dette stof er undtaget fra forpligtelsen til at registrere i henhold til Artikel 2(7)(b) og Bilag V til REACH-forordningen.

CAS-nr. 13983-17-0

EF-nr. 237-772-5

1.2. Relevante identificerede anvendelser af stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Brug nordiske brugskategorier (UCN). 55 andre

Anvendelse af stoffet / forberedelse Primære anvendelser af Wollastonite-pulver (ikke en fuldstændig liste): glasur, keramikrammer, fyldstof til maling og plastikvarer, svejsestænger, metallurgiske pulvere, cementfiberplader, kalciumsilikatblokke og -mursten, ildfaste materialer ved lave temperaturer, forstærkende fyldstof i plastik og tætningsmasse, forstærkende fyldstof i vejmarkeringsmaling, bremsebelægninger og pakninger.

1.3. Oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Virksomhedsnavn Nordkalk Oy Ab

Forretningsadresse Skräbbölevägen 18

Postnummer 21600

By Pargas

Land Finland

Telefonnummer +358 20 753 7000

E-mail sds@nordkalk.com

Hjemmeside www.nordkalk.com

1.4. Nødtelefonnummer

Nødopkald	<p>Telefonnummer: 112</p> <p>Beskrivelse: Nødtelefonnummer (i Danmark) Åben 24 timer i døgnet.</p> <p>Telefonnummer: +45 82 12 12 12</p> <p>Beskrivelse: Giftlinjen på Bispebjerg Hospital (i Danmark) Bispebjerg Bakke 23, 2400 København</p> <p>Åben 24 timer i døgnet.</p>
Identifikation, bemærkninger	Kontakt venligst alarmcentralen i landet, fx 112 i de europæiske lande.

AFSNIT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassifikation af stoffet eller blandingen

CLP-klassifikation, bemærkninger	I henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008 om CLP/GHS mærkning er dette produkt ikke klassificeret som farligt.
----------------------------------	--

2.2. Etikettelementer

Andre etiketteoplysninger (CLP)	Ingen etikettering. I henhold til gældende forordninger er dette produkt klassificeret som ikke farligt.
---------------------------------	--

2.3. Andre farer

PBT / vPvB	Angående resultaterne fra PBT og vPvB-vurdering henvises der til punkt 12.5.
Helbredspåvirkninger	Afhængig af hvilken type håndtering der anvendes og brugen (fx afslibning, aftørring), kan der opstå luftbåren krystallinsk kisel (kvarts – cristobalit). Langvarig og/eller massiv indånding af respirabelt krystallinsk kiselstøv kan forårsage lungefibrose, ofte kaldet silikose eller stenlunger. De primære symptomer på silikose er hoste og åndenød.
Andre farer	Ingen rapporteret.

AFSNIT 3: Sammensætning / oplysninger om ingredienser

3.1. Stoffer

Stof	Identifikation	Klassifikation	Indhold
Wollastonite	CAS-nr.: 13983-17-0 EF-nr.: 237-772-5	CLP klassifikation, noter: Ikke klassificeret.	> 87 %
Kvarts (fin fraktion)	CAS-nr.: 14808-60-7 EF-nr.: 238-878-4	STOT RE 1; H372	< 1 %
Beskrivelse af blandingen	Produktet indeholder < 1 % kvarts, krystallinsk kisel (fin fraktion) som en urenhed (CAS-nr.:14808-60-7).		
Bemærkninger om stoffet	Den fulde tekst for alle fareudtalelser står anført i punkt 16.		

AFSNIT 4: Foranstaltninger ved førstehjælp

4.1. Beskrivelse af foranstaltninger ved førstehjælp

Generelt	Hvis situationen ikke er klar, eller symptomerne varer ved, skal man søge læge.
Indånding	Bring den skadelidte ud i frisk luft, og læg vedkommende i en hvilestilling, der er behagelig for vejrtrækningen. Søg læge, hvis der opstår symptomer.
Kontakt med huden	Kræver ingen særlig førstehjælp.
Kontakt med øjnene	Skyl straks øjnene med rigeligt vand i flere minutter, mens øjenlågene holdes åbne. Hvis irritation af øjet eller andre symptomer varer ved, skal man søge læge.
Indtagelse	Intet behov for førstehjælp.

4.2. De vigtigste symptomer og påvirkninger, både akutte og forsinkede

Akutte symptomer og påvirkninger	Ingen kendte.
Forsinkede symptomer og påvirkninger	Langvarig og/eller massiv indånding af respirabelt krystallinsk kiselstøv kan forårsage lungefibrose, ofte kaldet silikose eller stenlunger. De primære symptomer på silikose er hoste og åndenød.

4.3. Indikation af umiddelbart behov for at søge læge eller få særlig behandling

Andre oplysninger	Symptomatisk behandling.
-------------------	--------------------------

AFSNIT 5: Foranstaltninger ved brandslukning

5.1. Slukningsmiddel

Passende slukningsmiddel	Brug et passende slukningsmiddel til ilden rundt om.
Upassende slukningsmiddel	Ingen kendte.

5.2. Særlige farer der opstår fra stoffet eller blandingen

Brand- og eksplosionsfare	Produktet er ikke brændbart.
Farlige forbrændingsprodukter	Ingen kendte farlige forbrændingsprodukter.

5.3. Råd til brandfolk

Personlige værnemidler	Man skal være iført personlige værnemidler og selvforsynet åndedrætsudstyr.
------------------------	---

AFSNIT 6: Foranstaltninger ved utilsigtet udslip

6.1. Personlige forholdsregler, værnemidler og procedurer ved nødstilfælde

Generelle foranstaltninger	Undgå dannelse og spredning af støv.
Foranstaltninger til personbeskyttelse	Man skal være iført personlige værnemidler. Undgå indånding af støv.

6.2. Miljømæssige forholdsregler

Foranstaltninger til miljøbeskyttelse	Der kræves ingen særlige foranstaltninger.
---------------------------------------	--

6.3. Metoder og materialer til inddæmning og oprydning

Oprydning	Undgå dannelse og spredning af støv. Undlad at feje tørt, og brug sprøjtning med vand eller støvudsugningssystemer.
-----------	---

6.4. Henvisninger til andre afsnit

Andre instruktioner	Sikker håndtering: se punkt 7. Personlige værnemidler: se punkt 8. Affaldshåndtering: se punkt 13.
---------------------	--

AFSNIT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forsigtighedsregler for sikker håndtering

Håndtering	Sørg for tilstrækkelig udluftning (brug om nødvendigt lokal udluftning). Undgå indånding af støv. Undgå kontakt med huden, øjnene og tøjet. Brug passende personlige værnemidler, når produktet håndteres (se punkt 8). Håndter forsigtigt, undgå udslip og udsivninger.
------------	--

Beskyttende sikkerhedsforanstaltninger

Forebyggende foranstaltninger for at undgå dannelse af aerosol og støv	Forebyg dannelsen af støv.
Råd angående generel hygiejne på arbejdspladsen	Håndter i overensstemmelse med god industriel hygiejne og sikkerhedspraksis. Man må ikke spise, drikke eller ryge, når dette produkt bruges. Vask hænderne før pauser og ved endt arbejdsdag. Tag forurenede tøj af, og vask det inden det bruges igen.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, inklusive uoverensstemmelser

Opbevaring	Minimer luftbåren støvdannelse, og forebyg spredning med vinden ved på- og aflæsning.
Tilstande man bør undgå	Angående uforenelige materialer, se punkt 10.5.

Betingelser ved sikker opbevaring

Emballagekompatibilitet	Opbevar i den oprindelige emballage eller beholder.
Krav for lagerrum og -beholdere	Beholdere skal være tæt lukkede. Opbevar det indpakkede produkt for at undgå utilsigtet sprængning.

7.3. Konkret(e) slutbruger(e)

Konkret(e) slutbruger(e)	Ingen rapporteret.
--------------------------	--------------------

AFSNIT 8: Eksponeringskontrol / personlig beskyttelse

8.1. Kontrolparametre

Stof	Identifikation	Værdi	TWA år
Kvarts (fin fraktion)	CAS-nr.: 14808-60-7	Oprindelsesland: Danmark - Tærskelværdi: Uorganisk støv TWA (8 h): 0,05 mg/m ³ Bemærkninger: Kisel, respirabel krystallinsk	
Respirabelt støv		Oprindelsesland: Danmark - Tærskelværdi: Uorganisk støv TWA (8 h): 10 mg/m ³	
Andre oplysninger om tærskelværdier	DNEL/PNEC: Der er ikke foretaget en kemisk sikkerhedsvurdering for produktet, der er ingen tilgængelige oplysninger om ingredienserne.		

8.2. Eksponeringskontrol

Forebyggende foranstaltninger til forhindring af eksponering

Passende konstruktionskontrol	Overhold grænserne for eksponering i arbejdet, og minimer risikoen for indånding af støv.
Organisatoriske foranstaltninger til forhindring af eksponering	Brug organisatoriske foranstaltninger, fx ved at holde personale væk fra støvede områder.
Tekniske foranstaltninger til forhindring af eksponering	Sørg for tilstrækkelig udluftning. Brug om nødvendigt lokal udluftning.

Beskyttelse af øjne / ansigt

Passende øjenværn	Brug tætsiddende helbriller.
-------------------	------------------------------

Håndbeskyttelse

Passende arbejdshandsker	Under normale omstændigheder ikke påkrævet. Medarbejdere som lider af eksem / følsom hud: Brug handsker, der er kemisk modstandsdygtige og tætsluttende.
Passende materialer	Kontakt handskeproducenten angående vejledning om valg af handsker.
Yderligere foranstaltninger til beskyttelse af hænderne	Om nødvendigt: Påfør en beskyttelsescreme inden produktet håndteres.

Hudbeskyttelse

Passende beskyttende påklædning	Under normale omstændigheder ikke påkrævet. Medarbejdere som lider af eksem / følsom hud: Benyt passende beskyttelsestøj.
---------------------------------	---

Åndedrætsværn

Åndedrætsværn er nødvendigt ved	Hvis det ikke er muligt at reducere eksponeringsniveauerne til under grænsetærsklen vha. ventilation, eller hvis der opstår støv, skal man benytte passende åndedrætsværn.
Anbefalede typer af udstyr	Maske med partikelfilter. FP2 - FP3 (EN143: 2000)

Passende miljøbeskyttelse

Miljøbeskyttelse	Undgå spredning med vinden.
------------------	-----------------------------

AFSNIT 9: Fysiske og kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Fysiske tilstand	Fast stof. Pulver. Kornform: nåleformet.
Farve	Hvidt.
Lugt	Lugtfri.
Lugtgrænse	Bemærkninger: Ukendt.
pH-	værdi: 9,5 Temperatur: 20 °C Koncentration: 400 mg/l
Smeltepunkt / smelteområde	værdi: > 1400 °C
Kogepunkt / kogeområde	Bemærkninger: Ukendt.
Flammepunkt	Bemærkninger: Ukendt.
Fordampningshastighed	Bemærkninger: Ukendt.
Antændelighed (fast stof, gas)	Ikke antændelig.
Ekspløsningsgrænse	Bemærkninger: Ukendt.
Damptryk	Bemærkninger: Ikke relevant.
Dampdensitet	Bemærkninger: Ikke relevant.
Densitet	værdi: 2,85 g/cm ³ Temperatur: 20 °C
Opløselighed	Middel: Vand værdi: ~ 0,2 g/l Metode: ISO 787/8 Navn: Flussyre Bemærkninger: Opløselig.
Fordelingskoefficient: n-	Bemærkninger: Ikke relevant.

octanol/vand	
Selvantændelsestemperatur	Bemærkninger: Ukendt.
Opløsningstemperatur	Bemærkninger: Ukendt.
Viskositet	Bemærkninger: Ikke relevant.
Eksplorative egenskaber	Ikke klassificeret som eksplosivt stof.
Oxiderende egenskaber	Ikke klassificeret som oxiderende stof.

9.2. Andre oplysninger

Andre fysiske og kemiske egenskaber

Bemærkninger	Ingen rapporteret.
--------------	--------------------

AFSNIT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Ingen reaktivitet ved normal brug og normale opbevaringsbetingelser.
-------------	--

10.2. Kemisk stabilitet

Stabilitet	Kemisk stabilt ved normale opbevaringsbetingelser.
------------	--

10.3. Mulighed for farlige reaktioner

Mulighed for farlige reaktioner	Ingen farlige reaktioner ved normal brug og normale opbevaringsbetingelser.
---------------------------------	---

10.4. Tilstande man bør undgå

Tilstande man bør undgå	Ingen kendte.
-------------------------	---------------

10.5. Uforenelige materialer

Materialer der bør undgås	Ingen kendte uforenelige materialer.
---------------------------	--------------------------------------

10.6. Farlige opløsningsprodukter

Farlige opløsningsprodukter	Ingen kendte farlige opløsningsprodukter.
-----------------------------	---

AFSNIT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1. Oplysninger om toksikologiske påvirkninger

Andre toksikologiske data	Dette produkt er ikke klassificeret som umiddelbart giftigt.
---------------------------	--

Andre oplysninger om sundhedsfarer

Vurdering for hudætsning eller -irritation, klassifikation	Dette produkt er ikke klassificeret som irriterende eller ætsende på huden.
Vurdering for øjenskade eller -irritation, klassifikation	Dette produkt er ikke klassificeret som skadeligt eller irriterende for øjnene.
Sensibilisering	Dette produkt er ikke klassificeret som sensibiliserende for åndedrættet eller huden.
Mutagenicitet	Dette produkt er ikke klassificeret som et mutagen.
Karcinogenicitet, andre oplysninger	Dette produkt er ikke klassificeret som et karcinogen. (IARC Int. Agency for Cancer Research)
Reproduktiv toksicitet	Dette produkt er ikke klassificeret som toksisk mod reproduktion.
Vurdering af konkrete organer SE, klassifikation	Dette produkt er ikke klassificeret som toksisk mod konkrete organer ved en enkelt eksponering.

Vurdering af konkrete organer RE, klassifikation	Dette produkt er ikke klassificeret som toksisk mod konkrete organer ved gentagen eksponering. Imidlertid kan langvarig og/eller massiv indånding af respirabelt krystallinsk kiselstøv forårsage silikose, som er en nodulær lungefibrose forårsaget af aflejringer i lungerne bestående af indåndede fine partikler af krystallinsk kisel.
Vurdering af aspirationsfare, klassifikation	Dette produkt er ikke klassificeret som en aspirationsfare.

Symptomer på eksponering

Andre oplysninger	Ingen andre sundhedspåvirkninger er rapporteret.
-------------------	--

AFSNIT 12: Økologiske oplysninger

12.1. Toksicitet

Akvatisk, bemærkninger	Der er ingen tilgængelige økologiske data om produktet som sådan.
------------------------	---

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Persistens og nedbrydelighed, bemærkninger	Ikke relevant for uorganiske stoffer.
--	---------------------------------------

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Bioakkumuleringspotentiale	Ikke relevant for uorganiske stoffer.
----------------------------	---------------------------------------

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Mobilitet i jorden er lav.
-----------	----------------------------

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Resultater af PBT-vurdering	Ikke klassificeret som PBT/vPvB med aktuelle EU-kriterier.
-----------------------------	--

12.6. Andre bivirkninger

Miljømæssige oplysninger, opsummering	Dette produkt er ikke klassificeret som farligt for miljøet. Undgå udslip i miljøet.
---------------------------------------	--

AFSNIT 13: Hensyn ved bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldshåndtering

Specificer passende metoder til affaldshåndtering	Undgå dannelse af støv fra rester i emballagen. Opbevar brugt emballage i lukkede beholdere. Beholderen må ikke genbruges. Tomme beholdere afskaffe på godkendte genbrugspladser til genbrug eller bortskaffelse.
---	---

Andre oplysninger	Afskaffelse skal ske ved overholdelse af lokale og statslige forordninger.
-------------------	--

AFSNIT 14: Transportoplysninger

14.1. UN-nummer

Bemærkninger	Dette produkt er ikke klassificeret for transport.
--------------	--

14.2. UN-forsendelsesbetegnelse

14.3. Transportfareklasse(r)

14.4. Emballagegruppe

14.5. Miljøfarer

Bemærkninger	Dette produkt er ikke klassificeret som farligt for miljøet.
--------------	--

14.6. Særlige forholdsregler for brugeren

Særlige sikkerhedsforholdsregler for brugeren Ingen særlige sikkerhedsforholdsregler.

14.7. Massetransport i henhold til Bilag II til Marpol og IBC-koden

AFSNIT 15: Regulatoriske oplysninger

15.1. Forordninger / lovgivning angående sikkerhed, sundhed og miljøet specifikt for stoffet eller blandingen

Lovgivning og forordninger Ingen specifikke forordninger.

15.2. Vurdering af kemisk sikkerhed

Vurdering af kemisk sikkerhed er udført Nej

Vurdering af kemisk sikkerhed Produktet er undtaget fra REACH-registrering, og dermed har leverandøren ikke udført nogen formel vurdering af kemisk sikkerhed for dette stof.

AFSNIT 16: Andre oplysninger

Liste over relevante H-sætninger (Afsnit 2 og 3) H372 forårsager organskader ved længerevarende eller gentagen eksponering

Uddannelsesråd Læs sikkerhedsdatabladet.
Medarbejdere skal være underrettede om tilstedeværelsen af krystallinsk kisel.
Uddannelse i korrekt brug og håndtering af dette produkt skal stilles til rådighed for medarbejdere.

Vigtige litteraturhenvisninger og kilder til data Tidligere version af SDS
SDS fra producenten af produktet (01/2014)

Anvendte forkortelser og akronymer DNEL: Afledt nuleffektniveau
PNEC: Forventet nuleffektconcentration
TWA: Tidsvægtet gennemsnit

Oplysninger er blevet tilføjet, slettet eller revideret 27.02.2019: Sikkerhedsdatablad revideret.

Version 1

Bemærkninger Ansvarsfraskrivelse
Dette sikkerhedsdatablad (SDS) er baseret på de lovmæssige bestemmelser i REACH-forordningen (EF 1907/2006; artikel 31 og bilag II) med ændringer. Indholdet er tiltænkt som en vejledning til passende forsigtig håndtering af materialet. Modtagerne af dette SDS er ansvarlige for at sikre, at de indeholdte oplysninger læses og forstås af alle personer, der bruger, håndterer, bortskaffer, eller som på nogen måde kommer i kontakt med produktet. De leverede oplysninger og instruktioner i dette SDS er baseret på den nuværende tilstand af videnskabelig og teknisk viden på den angivne udstedelsesdato. Det må ikke opfattes som nogen form for garanti for teknisk ydeevne, egnethed til bestemte anvendelser, og det fastlægger ikke noget juridisk gyldigt kontraktmæssigt forhold. Denne version af SDS'en erstatter alle tidligere versioner.